

DCW-19080001030400 Seat No. _____

B. Com. (Sem. III) (CBCS) (W.E.F. 2019) Examination

August - 2022

Cost Accounting - 1

(New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70]

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સમાન છે.

(2) કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

1 કિરણ મેન્યુફેક્ચરિંગ કંપનીના ચોપડા અને નોંધો પરથી ડિસેન્બર માસ **17.5**

2020 માટે નીચેની વિગતો મળે છે :

સીધી મજૂરી રૂ. 1,28,000 (કારખાના શિરોપરી ખર્ચના 160%), વેચેલ માલસામાનની પડતર રૂ. 4,48,000.

માલસામાનના હિસાબો નીચે પ્રમાણેની બાકીઓ દર્શાવે છે :

વિગત	1લી ડિસેન્બર	31મી ડિસેન્બર
કાચો માલસામાન	64,000	68,000
અર્ધ તૈયાર માલસામાન (પ્રાથમિક પડતરના ધોરણો)	64,000	96,000
તૈયાર માલસામાન	1,12,000	1,44,000
વેચાણ ખર્ચ	—	28,000
ઓફિસ ખર્ચ	—	20,000
માસ દરમિયાન વેચાણ	—	6,00,000

તમારે ઉત્પાદન અને વેચાણ કરેલ માલસામાનની કિંમત અને કમાયેલ નફો દર્શાવતું
પત્રક તૈયાર કરવાનું છે.

2 તીર્થરાજ એન્જિનિયરિંગ લિમિટેડનું તારીખ 31-12-2019ના રોજ પૂરા થતાં 17.5 વર્ષનું વેપાર અને નફા-નુકસાન ખાતું નીચે મુજબ છે :

વેપાર અને નફા-નુકસાન ખાતું

૩.

જ.

વિગત	રકમ (રૂ.)	વિગત	રકમ (રૂ.)
શરૂઆતનો સ્ટોક (તૈયાર માલસામાન 1,200 એકમો)	1,44,000	વેચાણ (15,000 એકમો) આખર સ્ટોક (તૈયાર માલસામાન 2,200 એકમો)	26,40,000
કાચા માલસામાનનો વપરાશ	9,60,000		2,64,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	4,80,000		
ઉત્પાદન ખર્ચ	3,20,000		
કાચો નફો આગળ લઈ ગયા	10,00,000		
	29,04,000		29,04,000
ઓફિસ ભાડું	40,000	કાચો નફો આગળ લાવ્યા	10,00,000
પગાર	90,000		
અન્ય વહીવટી ખર્ચ	30,000		
વેચાણ-વિતરણ ખર્ચ	1,80,000		
ચોખ્ખો નફો	6,60,000		
	10,00,000		10,00,000

કંપની 2020નાં વર્ષમાં 24,000 એકમોનું ઉત્પાદન અને વેચાણ કરશે તે અંગે જે ફેરફાર અંગે અંદાજ મૂકવામાં આવ્યા છે તે નીચે મુજબ છે :

- (1) માલસામાનનાં ભાવમાં 20% વધારો થશે.
- (2) વધારાના ઉત્પાદન માટે પ્રમાણસર વધારાના કામદારો ઉપરાંત 24 નવા કામદારો રોકવા પડશે, જે દરેકને વાર્ષિક રૂ. 6,000 પગાર ચૂકવવો પડશે.
- (3) ઉત્પાદન ખર્ચમાં માલસામાન અને મજૂરીના સંયુક્ત ખર્ચના પ્રમાણમાં વધારો થશે.
- (4) એકમદીઠ વહીવટી ખર્ચમાં 20%નો ઘટાડો થશે.
- (5) વેચાણ-વિતરણ ખર્ચમાં એકમદીઠ રૂ. 1નો વધારો થશે.
- (6) ગયા વર્ષનું વેચાણ કિમત પરનું નફાનું ધોરણ જાળવી રાખવાનું છે.

ઉપરની વિગતોને આધારે 2020ના વર્ષ માટેનું પડતર પત્રક તૈયાર કરો.

3 રાધિકા લિમિટેડ બે પ્રકારનાં અ અને બ યંત્રનું ઉત્પાદન કરે છે. નીચેની 17.5

માહિતી 31મી માર્ચ, 2020ના રોજ પૂરા થતા ગ્રાણ માસને લગતી છે :

વિગત	પ્રકાર અ	પ્રકાર બ
ઉત્પાદન (એકમ્બો)	125	400
વેચાણ (એકમ્બો)	120	360
એકમદીઠ મજૂરી ખર્ચ (રૂપિયામાં)	80	60
એકમદીઠ માલસામાન ખર્ચ (રૂપિયામાં)	30	24
એકમદીઠ વેચાણ કિંમત (રૂપિયામાં)	250	180

મજૂરી અને માલસામાન સિવાયનાં બધાં ખર્ચાઓ 'કારખાનાનાં શિરોપરી ખર્ચ' અને 'ઓફિસના શિરોપરી ખર્ચ'નાં મથાળા હેઠળ બતાવવામાં આવે છે. આ ગ્રાણ માસ દરમિયાન કારખાનાનાં શિરોપરી ખર્ચ રૂપિયા 18,000 અને ઓફિસના શિરોપરી ખર્ચ રૂપિયા 20,000 થયા હતાં.

વેચાણ કિંમત નક્કી કરતી વખતે કારખાનાનાં શિરોપરી ખર્ચ મજૂરી ખર્ચના 50%

અને ઓફિસના શિરોપરી ખર્ચ કારખાનાની પડતરનાં $33\frac{1}{3}\%$ અંદાજવામાં આવ્યા

હતાં.

તમારે નીચે પ્રમાણે ગણતરી કરવાની છે :

- (1) શિરોપરી ખર્ચાઓ ઉપર આવેલી ટકાવારીના આધારે દરેક એકમની પડતર.
- (2) નાણાકીય હિસાબોનો ગ્રાણ માસનો ચોખ્ખા નફ્ફો, ખરેખર વપરાયેલ માલસામાન અને મજૂરીની ખરેખર રકમમાં મજૂરીનાં 50% લેખે કારખાનાનાં શિરોપરી ખર્ચની રકમ ઉમેરીને નહીં વેચાયેલ સ્ટોકની કિંમત આકારવાની છે.
- (3) નાણાકીય હિસાબો મુજબના ચોખ્ખા નફ્ફો અને પડતરનાં આંકડા પર આધારિત ચોખ્ખા નફ્ફો વચ્ચે મેળવણી પત્રક.

વેપાર અને નફો-નુકસાન ખાતું

ગ.

જ.

વિગત	રકમ (રૂ.)	વિગત	રકમ (રૂ.)
માલસામાન	4,00,000	વેચાણ	9,60,000
મજૂરી	2,00,000	તૈયાર માલસામાનનો છેવટનો	
કારખાનાનાં ખર્ચો	80,000	સ્ટોક (4,000 એકમો)	1,60,000
કાચો નફો	4,80,000	ચાલુ કામ :-	
		માલસામાન 20,000	
		મજૂરી 12,000	
		કારખાનાના ખર્ચો 8,000	40,000
	11,60,000		11,60,000
ઓફિસ ખર્ચો	1,35,000	કાચો નફો	4,80,000
વેચાણ ખર્ચો (વેચેલ એકમદીઠ		મળેલ ડિવિડન્ડ	8,000
રૂ. 14 લેબે)	1,68,000	મળેલ વ્યાજ	12,000
મારી વાળેલ પાધડી	20,000		
ડિબેન્ચર વ્યાજ	33,000		
ચોખ્ખો નફો	1,44,000		
	5,00,000		5,00,000

પડતરનાં હિસાબોમાં :

- (1) માલસામાન અને મજૂરી ખરેખર થયેલ પડતરે ગણાય છે.
- (2) કારખાનાનાં ખર્ચો પ્રાથમિક પડતરના 10% છે.
- (3) પડતરનાં હિસાબોની સરખામણીમાં નાણાકીય હિસાબોમાં :-
ઓફિસના પરોક્ષ ખર્ચો 10% ઓછા છે.
વેચાણના પરોક્ષ ખર્ચો 20% વધુ છે.

તૈયાર કરો :-

- (1) પડતરનું પત્રક
- (2) નફો કે નુકસાનનું મેળવણી પત્રક.

5 (અ) દેવિકા લિમિટેડ પોતાની વસ્તુની બનાવટ માટે વપરાતા જુદા જુદા 10

માલસામાન અંગેની વિગતો રજૂ કરે છે. તેનાં ઉપરથી -

- (1) માલસામાન 'અ'ની લધુતમ સપાઠી
- (2) માલસામાન 'બ'ની શુરૂતમ સપાઠી
- (3) માલસામાન 'ક'નો સલામતી જથ્થો
- (4) માલસામાન 'ડ'ની વરદી સપાઠી શોધો.

ક્રમ	વિગત	અ	બ	ક	ડ
1	માલસામાન મેળવતા લાગતો સમય (અઠવાડિયા)	3 થી 4	4 થી 5	6 થી 7	7 થી 8
2	સરેરાશ વપરાશ એકમો (અઠવાડિક)	?	80	140	500
3	વધુમાં વધુ વપરાશ એકમો (અઠવાડિક)	110	90	?	?
4	ઓછામાં ઓછો વપરાશ (એકમો)	90	?	80	400
5	વરદી જથ્થો (એકમો)	—	100	—	200

(બ) રાજની આપેલી માહિતીને આધારે શોધો : 7.5

- (1) માલસામાનની એકમદીઠ કિંમત
- (2) વર્ષમાં ઓડરની સંખ્યા
- (3) બે ઓડર વચ્ચેનો સમયગાળો.

અર્ધવાર્ષિક વપરાશ 2,500 એકમો

વરદી મૂકવાનો ખર્ચ રૂ. 400

એકમદીઠ વહન ખર્ચ 10%

આર્થિક વરદી જથ્થો 2,000 એકમો

6 (અ) ક્ષત્રપાલ કંપની લિમિટેડ વિશિષ્ટ પેદાશ 'ધ્યન્તા'નું ઉત્પાદન કરે છે. 10
 વર્ષ 2020 માટે નીચેની વિગતો એકત્રિત કરવામાં આવી છે :
 ધ્યન્તાની માસિક માંગ 650 એકમો
 દરેક વરદી મૂકવાનો ખર્ચ રૂ. 150
 એકમદીઠ વાર્ષિક વહન ખર્ચ રૂ. 26
 અઠવાડિક સામાન્ય વપરાશ 150 એકમો
 અઠવાડિક ઓછામાં ઓછો વપરાશ 100 એકમો
 પુનઃવરદી સમય 1 થી 5 અઠવાડિયા
 ઉપરની માહિતી પરથી ગણો :
 (1) આર્થિક વરદી જથ્થો
 (2) વર્ષમાં મૂકવાના ઓર્ડરની સંખ્યા
 (3) પુનઃવરદી સપાઠી
 (4) મહત્વમાં સપાઠી
 (5) ન્યૂનત્વમાં સપાઠી
 (6) સરેરાશ સ્ટોક સપાઠી (આર્થિક વરદી જથ્થાના આધારે)
 (7) સલામતી જથ્થો
 (બ) દિત્યા કંપની લિમિટેડનાં રેકૉર્ડઝમાંથી વર્ષ 2019 અને 2020 7.5
 માટે નીચેના આંકડા લેવામાં આવ્યા છે :

વિગત	2019	2020
સરેરાશ સ્ટોક (રૂ.)	?	40,000
શરૂઆતનો સ્ટોક (રૂ.)	40,000	?
ખરીદી (રૂ.)	2,07,000	?
વ્યવસ્થિત ખરીદી (રૂ.)	2,05,000	?
ફેરબદલી દર	?	4.5 વખત

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી શોધો :

2019ના વર્ષ માટે

- (1) માલસામાન ફેરબદલી દર
- (2) માલસામાન ફેરબદલી મુદત

2020ના વર્ષ માટે

- (1) ખરીદી
- (2) વ્યવસ્થિત ખરીદી
- (3) માલસામાન ફેરબદલી મુદત

7 નીચેની માહિતી ઉપર 8 કલાકનાં કામના કોઈ એક દિવસની મજૂરી 17.5
દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો. કલાકદીઠ મજૂરીનો ખર્ચ પણ શોધો :

(1) મૂળ પગાર રૂ. 600

(2) મોંઘવારી ભષ્યું રૂ. 300

(3) રજાનો પગાર - મૂળ પગારનાં 10%

(4) પ્રોવિડન્ટ ફંડમાં માલિકનો ફાળો

(1) અને (3)ની રકમ પર 10%

(5) પ્રમાણાસર મંજૂર કલ્યાણ ખર્ચ -
દરેક કામદારદીઠ માસિક રૂ. 50

(6) કામદાર રાજ્ય વીમા યોજનામાં માલિકનો ફાળો

(1) અને (3)ની રકમ પર 5%

(7) દરેક મહિનામાં કામકાજનાં કલાકો 200

8 એક કારખાનામાં કલાકદીઠ વેતનદર રૂ. 7 છે. જયદેવને રોવેન યોજના મુજબ 17.5
રૂ. 384 અને સમય વેતન મુજબ રૂ. 336 મળે છે. આ જ કારખાનામાં એક
વસ્તુની માલસામાનની કિંમત રૂ. 531 છે અને કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ મજૂરીના
50% લેખે વસૂલ કરવામાં આવે છે. તે વસ્તુની કારખાના પડતર સમય વેતન,
કાર્યવેતન, હેલ્પ્સી યોજના તથા રોવેન યોજના મુજબ ગણો.

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) The marks of all the questions are the same.

(2) Answer any four questions.

1 Following details are available from the books and 17.5 records of Kiran Manufacturing Company for the month of December, 2020 :

Direct wages Rs. 1,28,000 (160% of factory overheads).
Production cost of goods sold Rs. 4,48,000.

Accounts of material shows following balances :

Particulars	1 st December	31 st December
Raw Materials	64,000	68,000
Work in Progress (basis of prime cost)	64,000	96,000
Finished Goods	1,12,000	1,44,000
Selling expenses	—	28,000
Office expenses	—	20,000
Sales during the month	—	6,00,000

You have to prepare cost sheet showing profit and cost of goods sold.

2 The Trading & Profit and Loss Account of Tirthraj 17.5
 Engineering Company Limited for the year ending 31-12-
 2019 is set out below:

Trading & Profit and Loss Account

Dr.		Cr.	
Particulars	Amt. (Rs.)	Particulars	Amt. (Rs.)
To Opening Stock		By Sales	
(Finished Stock		(15,000 units)	26,40,000
1,200 units)	1,44,000	By Closing Stock	
To Raw materials		(Finished Stock	
consumed	9,60,000	2,200 units)	2,64,000
To Direct Wages	4,80,000		
To Manufacturing			
Expenses	3,20,000		
To Gross Profit c/d	10,00,000		
	29,04,000		29,04,000
To Office Rent	40,000	By Gross Profit b/d	10,00,000
To Salaries	90,000		
To Other			
administrative			
charges	30,000		
To Selling-			
distribution exp.	1,80,000		
To Net Profit	6,60,000		
	10,00,000		10,00,000

The company will produce and sell 24,000 units during 2020. The estimates for changes in various items are as following:

- (1) Price of material will go up by 20%.
- (2) In addition to the proportionate increase in the number of workers, 24 new workers will have to be engaged and each of them will be paid Rs. 6,000 p.a. as wages.
- (3) Manufacturing expenses will rise in proportion to the combined cost of material and wages.
- (4) The administration expenses per unit will be reduced by 20%.
- (5) Selling and distribution expenses per unit will go up by Re. 1 per unit.
- (6) The same percentage of profit of last year on selling price is to be maintained.

Prepare a cost statement for the year 2020 on the basis of the above information.

3 Radhika manufactures two types of Machines A and B. 17.5

The following data refers to the quarter ending 31st March, 2020:

Particulars	Type A	Type B
Production	125 units	400 units
Sales	120 units	360 units
Wages cost per unit	Rs. 80	Rs. 60
Material cost per unit	Rs. 30	Rs. 24
Sales price per unit	Rs. 250	Rs. 180

All expenses other than wages and materials are analyzed under 'Work Overheads' which during the quarter amounted to Rs. 18,000 and 'Office Overheads' which amounted to Rs. 20,000.

In fixing the selling price its was estimated that work overheads should be taken at 50 percent on wages and office overhead expenses at $33\frac{1}{3}$ percent on works cost.

You are required to compute the following :

- (1) The total cost of each unit on the basis of the above overhead percentages.
- (2) The net profit for the three months shown by the financial accounts, valuing unsold stocks at actual material and wages cost plus work overheads at 50% on wages, and
- (3) The reconciliation statement of net profit.

4 Trading and Profit and Loss A/c of Bhomika Traders 17.5 for the year ended on 31st December, 2020 is as under :

Trading & Profit and Loss Account

Dr.		Cr.	
Particulars	Amt. (Rs.)	Particulars	Amt. (Rs.)
To Materials	4,00,000	By Sales	9,60,000
To Wages	2,00,000	By Closing Stock of finsihed goods	
To Factory Expenses	80,000		
To Gross Profit	4,80,000	(4,000 units)	1,60,000
		To Work-in-progress:	
		Materials 20,000	
		Wages 12,000	
		Factory	
		Expenses 8,000	40,000
	11,60,000		11,60,000
To Office Expenses	1,35,000	By Gross Profit	4,80,000
To Selling Expenses		By Dividend received	8,000
(Rs. 14 per unit sold)	1,68,000	By Interest received	12,000
To Goodwill written off	20,000		
To Debenture Interest	33,000		
To Net Profit	1,44,000		
	5,00,000		5,00,000

In Cost Accounts :-

- (1) Materials and Wages are calculated at actual cost.
- (2) Factory expenses are 10% of prime cost.
- (3) As compared to cost accounts office expenses are 10% less and selling expenses are 20% more in financial accounts.

Prepare :-

- (1) Statement of Cost.
- (2) Reconciliation Statement of Profit or Loss.

5 (a) Devika Ltd. uses different types of Materials A, B, C **10** and D, in respect of which following information is available. Find out -

- (1) Minimum level of Materials A
- (2) Maximum level of Materials B
- (3) Safety stock of Materials C
- (4) Ordering level of Materials D

Sr. No.	Particulars	A	B	C	D
1	Delivery time (Weeks)	3 to 4	4 to 5	6 to 7	7 to 8
2	Average weekly consumption (units)	?	80	140	500
3	Maximum weekly consumption (units)	110	90	?	?
4	Minimum weekly consumption (units)	90	?	80	400
5	Ordering level (units)	—	100	—	200

(b) Calculate from the Raj's data provided : 7.5

- (1) Price per unit of material.
- (2) Number of orders during the year.
- (3) Time lag between two orders.

Six month's consumption 2,500 units

Order cost Rs. 400

Carrying cost 10%

EOQ 2,000 units

6 (a) Kshtrapal Company Ltd. manufactures special product **10** 'Dhanyata'. The following particulars were collected for the year 2020 :

Monthly demand of 'Dhanyata' 650 units

Cost of placing an order Rs. 150

Annual carrying cost per unit Rs. 26

Normal usage 150 units per week

Minimum usage 100 units per week

Re-ordering period 1 to 5 weeks

Compute from the above :

- (1) Economic Ordering Quantity
- (2) Number of orders to be placed in a year
- (3) Re-ordering level
- (4) Maximum level
- (5) Minimum level
- (6) Average Stock level (on the basis of EOQ)
- (7) Safety Stock level

(b) The following figures have been extracted from the **7.5** records of Ditya Company Ltd. for the year 2019 and 2020 :

Particulars	2019	2020
Average Stock (Rs.)	?	40,000
Opening Stock (Rs.)	40,000	?
Purchases (Rs.)	2,07,000	?
Adjusted Purchases (Rs.)	2,05,000	?
Turnover Rate	?	4.5 times

From the above find out :-

For the year 2019 :-

- (1) Material turnover rate
- (2) Material turnover period

For the year 2020 :-

- (1) Purchases
- (2) Adjusted purchases
- (3) Material turnover period

7 From the following monthly information, prepare a **17.5** statement showing the cost per day of 8 hours and also find out labour cost per hour :

- (1) Basic pay Rs. 600
- (2) Dearness Allowance Rs. 300
- (3) Leave Salary 10% of basic pay
- (4) Employer's contribution to provident fund on (1) and (3) 10%

(5) Pro-rata expenditure on labour
welfare per month Rs. 50

(6) Employer's contribution to State
Insurance on the total of (1) and (3) 5%

(7) Number of working hours in a month 200

8 The wage rate per hour is Rs. 7 in a factory. Jaydev 17.5 has received Rs. 384 according to Rowan plan and Rs. 336 according to Time Wage System. Material cost of a product is Rs. 531 and factory overheads are recovered at 50% of total wages. Calculate total factory cost of a product according to Time Wage, Piece Wage, Halsey Plan and Rowan Plan.
